

12 okamžitých krokov pre zmiernenie klimatickej zmeny

Čo môže urobiť nová vláda, aby ukázala, že jej naozaj záleží na riešení klimatickej zmeny? Slovenská klimatická iniciatíva pripravila 12 krokov, ktoré Slovensko pohnú bližšie k medzinárodným záväzkom v boji s klimatickou zmenou, vláda ich môže urobiť už počas prvých týždňov a nemusia mať zásadný vplyv na štátny rozpočet.

Riešenie klimatickej zmeny považujeme za najväčšiu výzvu dnešnej civilizácie. Aj podľa januárového prieskumu Focusu je klimatická zmena medzi piatimi problémami, ktoré verejnosť požaduje od novej vlády riešiť (okrem zdravotníctva, korupcie, problémov v súdnictve a školstva).¹

Napĺňajú sa tie najpesimistickejšie scenáre a dôsledky týchto zmien začíname výrazne pociťovať aj na Slovensku. Tým, že klimatická zmena akceleruje dvakrát rýchlejšie ako sa predpovedalo, každé ďalšie odkladanie riešení klimatickej zmeny bude sociálne aj ekonomicky veľmi bolestivé.

Aj Európska komisia považovala túto tému za podstatnú a Európsky zelený dohovor (Green Deal) riešila počas prvých 100 dní svojho fungovania. Výzvu politickým lídrom k aktívnemu riešeniu klimatickej krízy na Slovensku podpísalo 14 odborných organizácií.

Nová vláda SR môže pre urýchlenie riešenia klimatických problémov okamžite začať s nasledujúcimi krokmi:

1. Do jedného roka dopracovať nedávno schválenú Nízko-

uhlíkovú stratégiu tak, aby sa mohli bezodkladne začať realizovať opatrenia smerujúce k cieľu uhlíkovej neutrality v roku 2050, ku ktorému sa Slovensko zaviazalo v roku 2019. Model pre uhlíkovú neutralitu, ktorý je najdôležitejším z modelov, nie je dopracovaný. Je potrebné, aby ho nová vláda mala už pre realizáciu opatrení v najbližších rokoch.

Bezodkladne revidovať NECP (Národný integrovaný energetický a klimatický plán) s ohľadom na cieľ uhlíkovej neutrality a opatrenia definované v pripravovanej Dlhodobej stratégii obnovy budov, ktoré v ňom dnes chýbajú.

2. Vytvoriť definíciu energetickej chudoby pokrývajúcu

všetkých ľudí, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si potrebnú energiu na optimálne energetické fungova-

nie domácnosti. Navrhnuť a pripraviť implementáciu riešení.

3. Energetickú efektívnosť zahrnúť

do všetkých relevantných noriem a dokumentov.

4. Zhodnotiť doterajšie fungovanie transformácie uhoľného regiónu – hornej Nitry

a nastaviť transformáciu uhlíkovo intenzívnych regiónov a odvetví s dôrazom na útlm využívania fosílnych palív, najmä uhliá.

5. V súlade s Envirostratégiou 2030³ začať prípravu kritérií udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov energie,

ktoré plánuje SR schváliť do konca roku 2020.

6. Začať vytvárať dostatočné odborné, technické aj finančné kapacity na regionálnu implementáciu klimatických politik

tak, aby samosprávy a regióny nevnímali národné a európske klimatické ciele ako zvýšenú administratívnu záťaž, ale skôr ako

1 Viac informácií: <http://klimatickainiciativa.sk/media/>

2 Viac informácií: <http://zivotpouhli.sk/>

3 Viac informácií: *Envirostratégia*

príležitosť na úsporu peňazí, emisií a vyššiu odolnosť a sebestačnosť.⁴

7. Realokovať nevyčerpané prostriedky OP KŽP na dodatočnú podporu obnovy a zvyšovania energetickej hospodárnosti verejných budov, ako sú školy, zdravotnícke zariadenia a úrady. V novom programovacom období 2021 – 2027 vyčleniť potrebné množstvo zdrojov, ktoré dokážu v kombinácii so súkromným kapitálom generovať investície potrebné na obnovu 3% verejných budov ročne.⁵

8. Integrovať procesy programov zatepluj.sk, Zelená domácnostiam a kotlíkových dotácií tak, aby žiadateľ vybavil všetko jednou žiadosťou a zároveň, aby programy motivovali nielen k výmene zdroja tepla alebo inštalácii OZE, ale v prvom rade k znižovaniu tepelných strát a teda spotreby energie v rodinných domoch.

9. Spustiť propagačnú kampanď dotačného programu MDaV na zateplovanie rodinných domov (zatepluj.sk) s cieľom 10-násobne zvýšiť počet podporených a teda kvalitne obnovených rodinných domov v roku 2021 oproti roku 2019.

10. Zmeniť vedenie ÚRSO (predseda + členovia regulačnej rady) z dôvodu, že úrad vykonáva svoju činnosť dlhodobo netransparentne a od roku 2019 ignoruje primárnu legislatívu EÚ v oblasti zavádzania sieťových poplatkov.

11. Zaviesť do zákona o regulácii v sieťových odvetviach (250/2012) povinnosť ÚRSO zverejňovať všetky dokumenty súvisiace s cenovými konaniami monopolných regulovaných subjektov (SEPS, RDS, teplárne, vodárne).

12. Zabezpečiť zrušenie plošného stop stavu na pripájanie nových obnoviteľných zdrojov energie do sústavy s dôrazom na zvýšenie udržateľného využívania obnoviteľnej energie na Slovensku.

⁴ Viac informácií: *Zelená lokálna energia – cesta pre Slovensko*

⁵ Viac informácií: *5 krokov k moderným budovám na Slovensku*

KTO JE SKI

Slovenská klimatická iniciatíva je platforma, ktorá spája jednotlivcov a organizácie, aby sa téma klimatickej zmeny a ochrany životného prostredia stala celospoločenskou prioritou. Zakladajúcimi členmi SKI sú Budovy pre Budúcnosť, Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu a OZE, Priatelia Zeme – CEPA a Prognostický ústav Slovenskej akadémie vied.

Slovenská
klimatická
iniciatíva

www.klimatickainiciativa.sk